63ste Jaargang No. 5123

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Zaterdag 31 Mei 1947

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE:
Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad
Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad, tel. 38.

De Gasperi slaagt

Drie grote vliegongelukken

76 Doden — R.I.P.

GEEN NIEUWS VAN VANDAAG.

Daar de zitting van de Staten nog steeds doorduurt, zijn we niet in staat het „Nieuws van Vandaag" te schrijven.

DE GASPERI.

De Gasperi slaagde erin een cabinet te vormen zonder de communisten.

VLIEGONGELUK.

Twee vliegtuigen vlogen tegen elkaar bij Gilsen Ryen. Er zijn twaalf doden te betreuren.

VLIEGONGELUK.

Berichten uit New York melden dat het Noordamerikaanse vliegtuig van de U.S.-airline, een DC-4, gisteravond bij een zware storm is vergaan. 39 Personen van de 48 personen kwamen in de vlammen om. Men beschouwt dit wel als de verschrikkelijkste ongeluk in de burgerluchtvaart. 38 Mensen zijn verbrand. 10 Personen werden naar het hospitaal vervoerd en een jongeman, die op weg was naar Cleveland, waar hij zou gaan trouwen, stierf vandaag in het hospitaal. De verwanten van de slachtoffers zagen het vliegtuig op het Laguardia-vliegveld goed weggaan en men zag het vliegtuig langzaam stijgen, maar het kwam achter het grote centrale park weer naar beneden, waarna men een grote vlam zag. Een van de overlevenden, de piloot, Kapitein Bendwin Baldin, verklaarde in het hospitaal, dat hij uit alle macht getracht had het vliegtuig los te krijgen, doch het mocht niet baten. Er werden 23 lichamen naar het hospitaal overgebracht voor nadere identificatie. Er waren geen Latijns-Amerikaanse burgers aan boord.

John Herlihy, president van de luchtvaartmaatschappij in Noord-Amerika, stelde verschillende vragen aan den vlieger Baldin, doch was niet genegen enige verklaring over het ongeluk te geven. Er waren ook verschillende autoriteiten van de burgerluchtvaart aanwezig om onmiddellijk over te kunnen gaan tot een onderzoek (La Guardia, New York, (AP) 30.5).

VLIEGONGELUK.

Uit Reykjavik, de hoofdstad van IJsland, wordt een vliegongeluk gemeld van een der DC-3-vliegtuigen van de IJslandse luchtvaartmaatschappij.

Het vliegtuig ging verloren en men is bang dat alle 25 inzittenden verloren zijn gegaan (Reykjavik, (AP) 30.5).

HEILIGE VADER.

De Paus vroeg hulp van het Noordamerikaanse Rode Kruis.

HONGARIJE.

De Premier van Hongarije Ferenc Nagy, die tijdelijk in Zwitserland verblijft, zou na de beschuldigingen van de Russen niet meer van plan zijn naar Boedapest terug te keren en uit Washington wordt bericht, dat men in officiële kringen vertelt, dat deze actie van de Russen moet beschouwd worden als een onderdeel uit het plan van de Russen om hun invloed in dit gebied te verstevigen.

Juist nu zal de volgende week het Noordamerikaanse Congres het vredesverdrag met Hongarije gaan ratificeren en zal daarbij de bepaling van kracht worden, dat binnen 90 dagen na de vredesovereenkomst de Rode troepen Hongarije moeten verlaten. Zij kunnen alleen troepen in het land achter laten om hun hoofdverbindingswegen naar Oostenrijk in stand te houden (Washington, (AP) 30.5).

TOESTAND IN ITALIË.

Aangaande de ministercrisis in Italië, dat nog steeds niet is opgelost, telegrafeert ons de AP-correspondent George Bria uit Rome, dat het erop lijkt dat Alcide de Gasperi goede voortgang maakt in zijn poging om een overwegend Christelijk Democratische cabinet te vormen, ondanks de toenemende vijandige houding van communisten en socialisten. Deze laatsten zullen voor het eerst in drie jaar van de regering worden uitgesloten.

De leider van de Christen Democraten maakte bekend, dat de directeur van de Italiaanse bank Luigi Einaudi, ook deel zou uitmaken van het nieuwe cabinet. Einaudi is lid van de kamer als een vertegenwoordiger van de nationaal democratische Unie. Er wordt gezegd, dat De Gasperi ook een portefeuille heeft aangeboden aan de drie oud-politici van Italië Orlando, Nitti en Bonomi. Ze zouden echter geweigerd hebben. De Gasperi was niet genegen om het gerucht van de Italiaanse kranten van vandaag te bevestigen, als zou hij vanavond met het nieuwe cabinet gereed zijn. Hij zeide alleen maar een verslag te gaan uitbrengen bij president De Nicola, na nog een conferentie te hebben gehad met de parlementaire groep van de Christen Democraten. De linkse pers heeft het nieuwe cabinet reeds een naam gegeven en heeft het „het zwarte cabinet" genoemd. Het is duidelijk, dat men deze naam heeft uitgekozen om verband te leggen tussen de fascistische zwarthemden en dit nieuwe cabinet.

Anderen menen, dat deze naam is uitgekozen als illusie op de zwarte toog van de priesters. Door geheel het land is de politie waakzaam tegen linkse activiteit, doch het Ministerie van Binnenlandse Zaken gaf blijk hiervan niets af te weten.

De communist Togliati vertelde in zijn blad, dat het moeilijk is om niet in te zien, dat deze manier van optreden van De Gasperi geweldige gevolgen moet hebben voor het land. Hij vindt het een te ernstige quaestie dat millioenen burgers zo maar in hun rechten worden aangetast. Hij vindt het gewoonweg een brutale aanval om de democratische idealen van het volk en voor deze hergeboorte van de democratie hebben toch de beste zonen van Italië gevochten en hun leven gelaten (Rome, (AP) 30.5).

INSIDE AMERICA.

De bekende schrijver Gunther schreef een boek „Inside Europe" terwijl ook Azië en Zuid-Amerika een beurt kregen. Het zijn van die boeken, die ieder schijnt te moeten lezen, doch die zeer oppervlakkig zijn. We herinneren ons het sterke protest van iemand uit Paraguay. Nu heeft de man ook een boek over Amerika geschreven; hij zond eerst maar eens een brief aan alle Gouverneurs van de Verenigde Staten. Hij vertelt niet hoeveel antwoorden hij binnen kreeg. Het boek zal wel opgang maken. De uitgevers weten reeds te vertellen, dat het het meest gelezen boek van het jaar zal zijn. Enfin, u moet het zelf maar weten of u het gaat lezen.

MEMORIAL DAY.

Naar aanleiding van de „Memorial Day" werden over geheel de Verenigde Staten dodenherdenkingen gehouden en werden er op duizenden kerkhoven herdenkingsceremonies verricht. Ook op de eilanden in de Stille Oceaan en op de Philippijnen hadden deze herdenkingen plaats. In Luxemburg, waar Generaal Patton met 8000 man begraven ligt, klonken de herdenkingssalvo's boven de graven.

Deze plechtigheid vond plaats daar waar Patton een van zijn grootste triomfen behaalde. Op de Philippijnen nam President Roxas aan de plechtigheden deel, terwijl in Yokohama in Japan Generaal Robert Echelberg een boodschap richtte tot de troepen met de verzekering, dat men zich sterk zal maken tegen iedere aanval (New York, (AP) 30.5).

COMMUNISTEN IN CHINA.

Uit Nanking meldt men een overwinning van de communisten bij de stad Tsjunkung, de hoofdstad van Mandsjoerije. In Noord-China openen de nationalisten een nieuw offensief tegen de Rode posities in de bergen (Nanking, (AP) 30.5).

RELLETJES IN WENEN.

Toen er gisteren een hongerrelletje uitbrak, moest de politie de steun van een 100 man van de Noordamerikaanse M.P. gebruikt maken. Deze rel brak uit in de gevangenis waar de meeste gevangenen oud-nazies zijn. Aanleiding tot de wanordelijkheden was het feit, dat de gevangenen geen pakjes meer mochten ontvangen van hun verwanten. Men verdreef de gevangenen met traangas (Wenen, (AP) 30.5).

PASOENDAN.

De „Nieuwsgier" wees in een artikel op het voortduren van de geestelijke malaise, die mede in de hand wordt gewerkt door de Pasoedan-actie, waarvan immers van Indonesische zijde openlijk wordt beweerd, dat deze van Nederlandse zijde gefinancierd of althans gesteund wordt, waar de beweging al niet wordt gezien als een onderdeel van „een complot om de republiek uit haar tent te lokken, zodat het leger zijn slag kan slaan".

Tenslotte komt het volgens het blad hierop neer, dat de vertrouwenscrisis een nieuw hoogtepunt heeft bereikt, en het vervolgt: „Zonder maar een ogenblik te willen verdoezelen, mag wel worden aangetekend, dat zo zal blijven zolang omtrent de te volgen Nederlandse politieke koers geen zekerheid bestaat. Komen de Ministers hier inderdaad met de boodschap van een edelmoedige en loyale uitvoering van Linggadjati, zoals de heer Jonkman beloofde, dan is de sitiatie wellicht te doorbreken; anders bestaat er zeker de kans dat de kribbige, achterdochtige en giftige stemming voortvreet."

Eerst dan ook bestaat er naar de „Nieuwsgier" meent zekerheid, dat de republiek ten volle verantwoordelijk gesteld kan worden voor haar politiek van eigengereidheid en eenzijdige interpretatie, welke zij thans voert, en die kortweg geschetst kan worden als een voorbijgaan aan Linggadjati naar letter en geest, waar de gelegenheid zich maar voordoet. Het excuus, dat de republiek „immers de Nederlanders niet kan vertrouwen", moet haar worden ontnomen.

Tot zover de „Nieuwsgier", welk blad blijkens een ander artikel een ongewilde bevestiging meende te zien van het feit, dat de politieke atmosfeer nog niet is verbeterd en in het bizonder de „Djokjase tovercirkel" nog niet is doorbroken, in het commentaar dat het Djokjase ochtendblad „Nasional" aan het bezoek van de Ministers wijdde. Hierin toch werd naar voren gebracht, dat de komst van de Ministers Beel en Jonkman ongetwijfeld een belangrijker oogmerk zou hebben dan louter oriëntatie: Nederland zou immers, volgens de „Nasional" niet de voornaamste figuren uit het Cabinet naar Indonesië hebben gezonden, indien het niet gehoopt had hierdoor de moeilijke positie te verbeteren, waarin Nederland thans verkeert, en onder deze omstandigheden is het begrijpelijk — aldus „Nasional" — waarom de Ministers vergezeld zijn van een sleep van economische en financiële adviseurs.

Economie en financiën in Indië.

Onlangs heeft de Noordamerikaanse Ambassade in Den Haag het volgende mondeling aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken ter kennis gebracht:

„Gedurende de maand, die verlopen is sedert de ondertekening van de overeenkomst van Linggadjati, heeft de regering der Verenigde Staten uitgezien naar een aankondiging, dat de voorziening in het accoord, die betrekking heeft op het herstel van Noordamerikaanse rechten en eigendommen binnen het republikeinse gebied, van kracht zou zijn geworden. De Noordamerikaanse regering acht onverwijlde maatregelen tot het bereiken van overeenstemming inzake de economische en financiële aangelegenheden als ook de uitvoering van artikel 14 noodzakelijk, niet alleen als wettelijke verplichting, maar ook als voorwaarde voor de rehabilitatie van de economie van Nederlands-Indië.

De Noordamerikaanse regering dringt derhalve bij de gemengde commissie, verantwoordelijk voor de uitvoering van de economische en financiële clausules van het accoord van Linggadjati aan op effectieve en prompte maatregelen."

Aan den chef van de Directie Verre Oosten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Batavia is opdracht gegeven het bovenstaande ter kennis te brengen van de regering der republiek Indonesië.

D. A. K. Gani, de republikeinse Minister van Economische Zaken, verklaarde voor radio-Djokjakarta, dat de republiek bereid is de voorraden ondernemingsproducten direct ter beschikking te stellen voor de export om in het huidige wereldtekort te voorzien, indien wordt vastgesteld welk percentage van de goederen aan de republiek toebedeeld zal worden, deels als renumeratie voor de bewaking en bewaring daarvan ten behoeve van de rechtmatige eigenaren, deels als gevolg van het feit, dat de eigenaren niet aan de productie daarvan hebben deelgenomen.

De republikeinse regering heeft zich, zo zeide hij, op het standpunt gesteld, dat die eigendommen, welke zich in het facto gebied bevinden, teruggegeven worden met uitzondering van de bedrijven van openbaar nut, welke genationaliseerd zullen worden en waarvoor de eigenaren schadeloos gesteld zullen worden; de teruggave zal volgens de overeenkomst van Linggadjati geschieden na de oprichting van een gemeenschappelijke commissie als bedoeld in artikel 14, waarvoor bereids republikeinse candidaten zijn gesteld.

Desondanks is de republikeinse regering — aldus Dr. Gani — bereid reeds voor de totstandkoming van een zodanige uitvoering van de artikel 14 de teruggave te bewerkstelligen, indien vertegenwoordigers van bedrijven zich tot haar wenden; zij koestert het voornemen vertegenwoordigers van ondernemingen hun bedrijven te laten bezoeken teneinde de stand van zaken te bezien.

De heer Gani besloot met de opmerking, dat door de Nederlanders te veel aan eenzijdige uitleg wordt gedacht, terwijl de Indonesiërs zich houden aan het echte Linggadjati, dat volledig rekening houdt met het zelfstandig bestuur van de republiek.

(„R.V.D.")

GRONINGSE KERMIS.

Het zal wel nooit opgehelderd worden, welke waanzinnige kronkel uw redacteur parten heeft gespeeld, toen hij de IJstad verliet om in Groningen kermis te gaan vieren. Amsterdam toch moet hem dit jaar met zijn opeenvolging van regionale kermissen voldoende vreugde kunnen verschaffen. Toegegeven, ons enige verweer luidt dan ook:

„De Groningse kermis is zo [apart".
„In Groningen is het anders"!

Anders, inderdaad, vraag het de toneelspeler (grote K. a.u.b.) de cabaret- of variété-artist: zijn jaar is niet goed geweest, als hij niet op de rGoningse kermis heeft gewerkt.

Groningse kermis, dat betekent feest- levensvreugde. De Groninger kermis, daar tuimel je in, ze slokt je op. Je moet er een haring, een zuurstok of een oliebol eten, je moet er cake-walken, Hookie-Pookiën of Rocking the Rocken (begrijpt u nu waarom de jeugd op school Engels moet leren), omdat de tenten er zo gezellig tegen de oude geveltjes, tegen het classieke stadhuis of tegen de statige Marinitoren geplakt staan, omdat de kermis bij Groningen hoort (in die week nauurlijk).

Laten we u vertellen, dat de Groningse kermis dit jaar niet zonder sensatie was. Anders schreven we er ook niet over. Het begon al met de verpachtingen. Een „gold rush" heeft de exploitanten beneveld, en zo kon het gebeuren, dat dit jaar de inschrijving negentig procent hoger was dan he vorige jaar. In 1946 was de totale pachtsom 64.000 gulden, thans 110.000 gulden. Voor de tweede sensatie zorgde de aKrimata, u weet wel, dat ijselijk hoge luchtrad. Groningen ziet hem dit jaar voor het eerst en dat was een gerede aanleiding voor de autoriteiten om er met een bezorgde blik, vol ambtelijk voorbehoud, naar te kijken. Dies werden politie, bouw- en woningtoezicht en andere officials uitgenodigd voor een proeftocht. Toen de prominente „raddraaiers" hogelijk voldaan uitstapten, was het pleit gewonnen en thans werkt de Karimaa als een baggermolen om al de enthousiaste Groningers te verwerken.

En als u deze week nog in Groningen komt, ga dan eens des avonds omstreeks half negen aan het eind van de Herenstraat staan. Daar lijkt het wel, of de wereld één grote kermis is, daar ziet u rechts op de Grote Markt, vóór u naast het massieve stadhuis en links op de Vismarkt, de ontelbare vermaken, hel verlicht en kleurig getierlantijnd en asl u dan de statige Martini-oren grijszwart boven de lichtjes uit tegen de avondhemel ziet rijzen, kunt u nog stil worden ook, want alleen temidden van een joelende, hossende massa schulit de beste voorwaarde voor een intense concentratie.

P.S. We vergaten de grootste sensatie: Madame Lucienne, de dikste vrouw van Frankrijk, oud 32 jaar en 487 pond zwaar. Gaat dat zien!!!

(De Tijd).

GESLAAGD.

Motie.

TEXT VAN EEN DOOR DEN HEER GERHARTS VOORGESTELDE WIJZIGING VAN HET REGLEMENT VAN ORDE DER STATEN VAN CURAÇAO, DOOR TOEVOEGING VAN EEN NIEUW ARTIKEL, TE NUMMEREN: 39a.

„Indien bij de openbare behandeling van de begroting door een of meer leden hoofdelijke stemming op twee of meer voor elkaar volgende artikelen wordt gevraagd of op enige andere wijze obstructie wordt gevoerd met de kennelijke bedoeling te verhinderen, dat de begroting op de daarvoor in de Staatsregeling vastgestelde dag zal worden goedgekeurd, kunnen de Staten op voorstel van een of meer leden besluiten den Voorzitter te machtigen bedoelde persoon of personen het woord te ontnemen en/of geen gevolg aan het gedane verzoek te geven, welke machtiging door de Staten op gelijke wijze te allen tijde kan worden ingetrokken."

Dit aanvullend artikel treedt dadelijk in werking.

Statenverslag

30 - 31 Mei

Dwaze vertoning

Obstructie der Democraten

Stemmen bij ieder artikel

Vergadering duurt nog steeds door

Dit kan ons schaden als straks de tweede kamer gaat beoordeelen wat voor wijziging Curaçao in zijn staatsregeling kan krijgen.

Een vergadering waar de begroting behandeld wordt is natuurlijk een vergadering, waar we kunnen zien, wat er nu eigenlijk voor opinies verdedigd worden en door wie. Hoofdelijke stemming is daar nog wel het beste middel voor, dan zien we publiek waar iemand voor en waar hij tegen is. (Het is natuurlijk ook mogelijk, zoals we dat enkele jaren geleden medegemaakt hebben, dat iemand op de late avond niet erg fris meer was en tegen stemde, ofschoon hij toch voor moest stemmen, toen er gelach was in de zaal, was hij ineens klaar wakker.)

Het vorig jaar was het de eerste begrotingsvergadering van de nieuwe Staten en men meende toen zelfs met de verontschuldiging te moeten aankomen van, nu ja, ze weten nog niet goed hoe het moet, waarop natuurlijk onmiddellijk de reactie kwam: „Maar waarom kiest men dan toch zulke mensen?"

-

Het vorig jaar sprak men van een „krankzinnige" beweging; nu is het diep treurig en dwaas.

Hedenmorgen om acht uur zat Maal gelijk broer Braat in de Tweede Kamer boterhammen te eten. Tegen elf uur had hij zijn schoenen reeds uitgetrokken. Om 8.10 uur begon het over de haven. De pers stemde soms mede. Eman viel in slaap en was een keer al reeds aan stemmen, toen er nog niet eens gestemd moest worden.

Om half negen stond Jonckheer niet meer recht van de slaap te praten over schone lakens. Hij ging niet over naar bed gaan, doch over de roetplaag op Otrabanda.

De pers kreeg sandwiches. De „Beurs" had drie stoelen in beslag genomen, doch kon niet slapen; de „Amigoe" hield hem wakker.

Om 20 uur begon men en nu negen op de volgende morgen is men nog bezig. Arends was niet aanwezig. De reden is ons niet bekend. Het vorig jaar bleef Da Costa Gomez weg; het is toch wel belangrijk om aanwezig te zijn; het is leerzaam!?!

Er was een wijziging tot het reglement van orde van den heer Gerharts; hij lichtte het ontwerp-wijziging toe. Hij sprak van het torpederen wat de heer Jonckheer van plan was. Hij vraagt door zijn wijziging dit onmogelijk te maken.

Jonckheer wil dit naar de eerste commissie verwijzen, want het is een principiële quaestie. Maal sloot zich er bij aan. Eman moet eerst Aruba consulteren, doch zal met Maal en Jonckheer mededoen als er 10.000 gulden op een Arubaanse bank geplaatst wordt door den heer Maal. Hij vindt het niet erg democratisch wat de heren van plan zijn. (Dit geld zou voor de haven van Aruba zijn.)

De voorzitter begrijpt het voorstel niet goed, de machtiging blijft bij de Staten. Romer en C. Jonckheer zijn voor het voorstel-Gerharts; Mr. Henriquez kan het niet steunen, de boycotters doen zeer slecht werk voor Curaçao; ze geven het Opperbestuur te kennen, dat zij het werk niet aankunnen, waarop natuurlijk het Opperbestuur maatregelen treft. Hij wil ze de verantwoording laten dragen voor de schade, die ze Curaçao aandoen.

Victor Henriquez: „De heer Jonckheer is dictatorisch". E. Jonckheer wil een der weinige rechten van het volk verdedigen. Hij is tegen Gerharts natuurlijk.

De gevolgen zijn volgens hem niet te overzien; hij ziet het als de verdrukking van de minderheid; het zou een blaam zijn voor dit college.

Eman zegt, dat hij geen lid is van de Democratische Partij; hij is ook niet voor het program van de Democraten. Eman distancieert zich dus weer eens een keertje; hij vond het natuurlijk nodig, dat nu te doen. Hij vindt toch het voorstel van Gerharts niet democratisch.

Mr. Henriquez is niet overtuigd door de rede van Jonckheer. Hij vindt het evident dat dit obstructie-politiek is. Gerharts' voorstel is juist democratisch. Hij geeft hun nog een kans te tonen, dat zij een verantwoordelijk bestuur willen hebben en geen wanorde!

Maal maakt een distinctie tussen een goedkeuren van de Staten en een vaststelling door de wet. Het laatste geeft ons niet de verantwoording, die wordt door ons dan niet langer gedragen. Als er een lid is, dat dit wil gaan zeggen in Den Haag, dan zullen ze nu uitscheiden met hun obstructie-politiek.

Weer kwam er antwoord van E. Jonckheer. Hij valt de twee Henriquezen aan; hij had gehoopt dat men allemaal tegen zou zijn; hij ziet dat dit niet gaat. Hij ziet geen goede verantwoording der gelden; er is ontevredenheid over het bestuursbeleid, ten derde de ernstige bezwaren tegen den tegenwoordigen Bewindsman.

Heel vreemd was dat hij nu vertelde niet tegen de begroting te zijn, doch ernstige bezwaren zijn er bij hem; hij wil aldus zijn ontevredenheid uiten. De Statenleden lachten. We zagen dan ook telkens, dat hij soms zichzelf tegensprak.

Henriquez ging verder en beschuldigde Jonckheer van middelen, die zelfs extremisten niet willen gebruiken. ... Na tegen uur. De voorzitter van de vergadering. De Curaçaosche ... was reeds zichtbaar ... over de gang van zaken op ons.

Na een kwartier was er heropening. Gerharts trok zijn voorsteld in en daagde den heer Jonckheer uit. Hij wil vergaderen tot het bittere einde. Ik hou wel vol. „Ik ook", riep Eman en toen begon de grootste comedie uit gehele Curaçaose parlementaire geschiedenis. Iets wat laat zien we hoe dom de verkiezing van November 1945 was. Wat een zwakte; ze kunnen niemand overtuigen; nu gaan ze obstructie voeren. We konden beginnen.

Desertine had een gelukkig moment, toen hij zag dat Jonckheer bij algemeen bestuur vragen stelde, kreeg hij uitleg van Mr. Suthoff, dat hij de wet verkeerd verstond, doch hij hield Jonckheer voor den gek, toen hij vergat hoofdelijke stemming aan te vragen en weigerde aan te nemen, dat hij het vroeg voor ieder artikel, dan moet hij maar telkens opstaan en telkens netjes vragen. Hij moest wel.

Gekke complicaties waren er. Jonckheer als maar om de tijd te rekken, praat en praat, soms gaat hij een artikel toejuichen en dan bij de stemming, keurt hij het af.

Bij elk artikel sprak Jonckheer een tien minuten, soms lachte hij zichzelf uit, dronk weer wat en ging verder. De gehele nacht ging dat zo door. Hij ried bv. het Bestuur aan om duurdere auto's te kopen. Maal hielp nu en dan wat.

Hij is tegen pro-memorie-posten, tegen telegrammenkosten.

Kerstens verdedigde de Secretarie, en vroeg wat er eigenlijk moet gebeuren; er moet snel gewerkt worden, volgens Maal. Er mogen geen telegrammen verzonden worden, volgens Jonckheer.

Drie Bestuursgemachtigden bleven, doch de rest ging naar huis. Eman nam een stoel en ging nu eens hier dan weer daar zitten praten. Er kwamen vragen over uitbreiding van bevolking. Gomez zou geschreven hebben, dat hij tevreden is, doch men krijgt er ruzie over. Het was in het dorre geprat wat afleiding, toen werd het weer saai....... (Geachte lezers, hier viel ik in slaap en werd gelukkig wakker toen ik van de bank gleed. U neme het mij niet kwalijk.)

Toen ik ontwaakte ging het warempel nog over Gomez. Wat heb ik misschien allemaal voor ernstige opmerkingen over dezen persoon gemist, doch heus lieve lezer, ik kan het niet helpen, de hoofdredacteur heeft me ook reeds uitgescholden; ik weet niet wat er gezegd is, het is waar, ik was een luie ezel, ik had de figuur van Gomez nu voor u kunnen uitbeelden en wel ten voeten uit en ik heb die kans gemist, daar ik in slaap viel.

Alleen weet ik nog, dat de heer Gerharts de bezoldiging van Gomez afstemde, dat was een uitzondering. Alle artikelen werden afgestemd door twee leden Maal en Jonckheer. Soms deed de pers ook mede, doch dat werd niet opgenomen!

De comedie ging weer verder.

Aneta zou geen agent hebben op Curaçao (of is het de heer Lopez?) Jonckheer is een goede man, hij wil geld op de begroting hebben voor de rekenkamer.

Bij Inspectie hield hij een juichende rede, van ongeveer een kwartier, doch toen er gestemd moest worden, was hij tegen. O dwaasheid! Bij Justitie ging het hetzelfde.

Jonckheer vroeg den voorzitter voor hem uitleg te vragen aan den heer Suthoff; hij durft 't zelf niet meer. Suthoff geeft geen uitleg de heer Jonckheer verstaat en begrijpt er toch niets van. Suthoff verliet de zaal, struikelde een paar keer.

Wat ook een methode! De Statenleden keken bitter naar Jonckheer, die weer sprak van koloniaal beleid. Toen hij uitgesproken was, kwam de heer Suthoff weer binnen.

Suthoff wil geen kinderachtige vragen beantwoorden, toen hem weer iets gevraagd was. Maal moest het erkennen, doch vindt het de enige methode om iets te bereiken.

Jonckheer viel toen den heer Suthoff persoonlijk aan, en haalt de geschiedenis van de luidsprekers op straat aan. Hij spreekt in een van zijn vele redevoeringen van drie politieke partijen.

Bond Fortuna was ook een onderwerp van een redevoering van hem. Maal wil een staatsloterij.

Een hoornblazer was ook het onderwerp van debat.

Plantz, nog wakker, vraagt toch niet over de politie te spreken. Er is een nieuw ontwerp, na studie daarvan kan men pas spreken. Twaalf uur begon Plantz te presideren. Er waren nog mensen op de tribune.

12.15 uur kwam de heer Desertine weer fris binnen.

Brandweer werd behandeld. Men wil het uit handen van de politie. Gevangeniswezen: Men wil nieuwe gevangenis. Huisvesting acht het Bestuur meer nodig.

Tewerkstelling was weer een onderwerp van debat nu kan men ze niet dwingen.

Het tuchthuis werd besproken. Komt het en waar? De heer Suthoff wijst hem op het artikel van de leningen!

Hij word zeer duidelijk, als hij den heer Jonckheer uiteenzet hoe de controle is op Brakkeput. De heer Jonckheer kon gaan zitten.

Maal gaat ook weer eens speechen en begint met het nut van culturele films te spreken. Er was geen aandacht voor zijn redevoering. Maal wil overal waar P.M. staat een bedrag zien staan. Hij wordt diets gemaakt, dat hij niet veel begrip heeft van begroten.

Kwart voor twee kwam de Curaçaose Bank voorbij. Er zaten nog twee mensen op de tribune.

Jonckheer sprak van deviezen. Plantz rookte een sigaar, sloot zijn ogen doch scheen nog te luisteren, de pers probeerde met propjes te gooien. Gelukkig voor Plantz kwam Desertine hem vragen of hij weer de hamer zou willen vasthouden.

Een magazijnmeester vloog van de begroting. Het was een amendement van Kwartsz.

2 uur tien minuten was Desertine er weer, in de gang was het heel gezellig, we moesten de leden waarschuwen dat het quorum behouden bleef. Wat een toestand, O Curaçao anno 1947.

De inning van de begroting werd technisch uiteengezet, we kunnen het niet begrijpen en Plantz begreep de heer Schols ook niet en is tegen de methode van inning, ondanks waarschuwing wordt zijn amendement aangenomen.

OBSTRUCTIE.

Maal wil andere nummerplaten op de auto. Het heeft de aandacht van de Bestuursgemachtigden. Jonckheer vraagt hoe die platen gekocht worden en zo verloren we weer een half uurtje over nummerplaten, men moest toch immers rekken het liep tegen drie uur.

Accountantsdienst en statistiek werden ook besproken, hij ging over kopen of huren van machines.

Centrale school van Maal moest behandeld worden, het was kwart over drie in de ochtend, er kwam een climax want Maal viel achterover in slaap. Jonckheer sprak nog steeds, Victor Henriquez lag voorover te snorken, Caderierez was ineengezakt, eBaujon schrok telkens wakker, hij kon de slaap niet vatten.

Om half vier stond Eman op. (uit de slaap).

Van Toorn was zeer klam en lachte, hij was de meest rustige man.

Jonckheer prees de katholieke ambachtsschool, het was interessant.

Het begrip neutraliteit hield de democraten bezig, doch ze moesten het afleggen tegen het rustige betoog van de heer van Toorn.

De voorzitter moest telkens de vergadering stoppen, want er was geen quorum, ze zaten op de rand van hun stoel om het eerst weg te lopen, de voorzitter moest soms de heren terug gaan roepen.

Gerharts had het over de tandarts van Bonaire.

Zo ging het als maar verder, Wie kan daar nog een verslag van maken.

In de vroege ochtend hebben we het kantoor van onze redactie opgebeld om assistentie, het begon ons een beetje te schemeren.

In de ochtend kwamen de gevangenen van beneden de zaal schoonmaken en vonden daar de statenvergadering nog in zitting bijeen, ze hadden er een aardige afleiding in aan hun droef bestaan..

De morgenstond had de veterinaire dienst in de mond.

Dokter Diemont hield nota bene nog een betoog, arme man het was ons te ingewikkeld om het op te schrijven, onze pen kunnen we niet meer vasthouden, hij wil landskinderen tot keurmeesters maken, ze moeten naar Nederland voor examen meent hij.

Maal word waarachtig nog verheugd op de vroege morgen, doch wil de kinderen hier houden.

Eman krijgt een veearts voor Aruba, hij juicht en wordt weer fris.

Er ontstond een debat over keurmeesters die drie waren en die twee moesten zijn, het was te ingewikkeld voor ons.

Plantz gaf uitleg, het was voor Eman dat die éne man ging werken, het werd verworpen, er komen keurmeesters.

Plantz eist nu dat men de Gouveneur zal schrijven, daar ze hun fatsoen moeten houden. O, ja.

6.15 uur vertrok de heer Desertine hij werd bedankt door de heer Eman.

Tragisch lang was de behandeling van het geval Willems, die zich op allerlei wijze trachtte te verdedigen. Gerharts was tegen hem als organisator, hij weet dat het personeel ontevreden is, vragen worden ontdoken. Gerharts dient een amendement in om het salaris te verminderen met 2000. Het bestuur laat duidelijk merken dat men critiek heeft op Gerharts, daar deze methode niet mogelijk is.

Hij Willems zegt dat zijn klanten stegen.

Het was een vervelende zaak, men sprak van onwaarheid. De heer Willems was onbewogen. Dit is toch geen behandeling, hij bleef correct tot het einde.

De zaak loopt over het amendement tenslotte wordt teruggetrokken, zijn alleen Maal, Plantz en Gerharts voor.

Jonckheer raadt daarom maar de heren aan met hem mee te doen. Gerharts probeert het nog eens met een motie, doch ook daar is ieder tegen. Het is niet de taak van de staten.

Willems kan de verlies en winstrekening overleggen. Willems zelf is niet bang voor een motie, hij is voor een gemotiveerde motie.

Eindelijk: Cor Jonckheer begon ook te spreken.

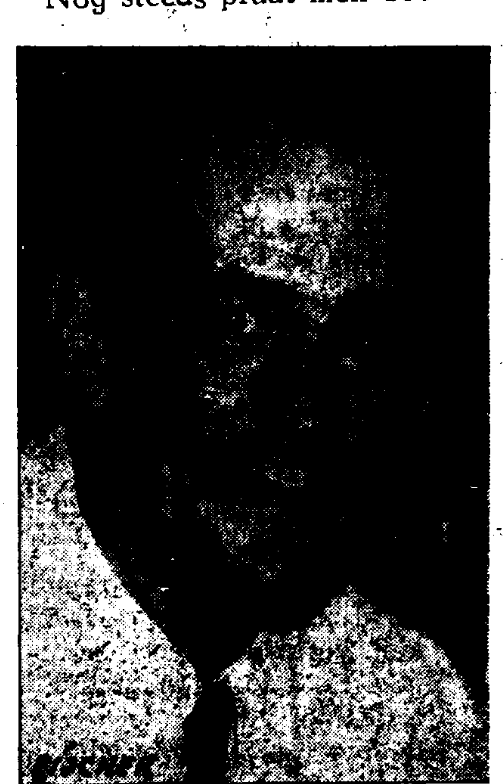
Gelukkig werden we wat bezig gehouden door nieuwe bezoekers op de tribune.

Bij de post zeemanshuis hield de heer Römer een zakelijk goed betoog, hier wil Gerharts subsidie voor bouw en subsidie voor onderhoud splitsen. Eman vraagt van uit de zaal via de voorzitter aan Pater Brada of er op Aruba geen zeemanshuis is, die bevestigt. Eman wil daarom ook voor dat Zeemanshuis geld op de begroting brengen.

Pater Brada geeft tekenen van instemming. De voorzitter wil echter niet tornen aan de begroting.

Het bezoekers aantal stijgt, de gezichten staan verwonderd.

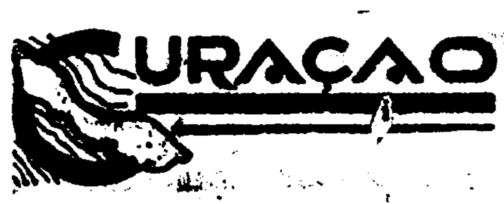
Nog steeds praat men door.

VOLHOUDEN

12 uur: De vergadering duurt nog steeds door.

Om 12.25 nog niet bij de kapitaaldienst.

SCHEEPSBERICHTEN.

30 Mei 1947

Samstrae van Panama; Maracaibo naar Las Piedras; Charles Jones van Panama; Pericles naar B'quilla; Charles Jones naar Engeland; Manto van B'quilla.

31 Mei 1947.

Clearwater Victory naar Montevideo; Samstrae naar Huil.

REDE MR. E. M. J. A. SASSEN.

De toekomst van een politiek in katholieke geest.

Spreker begon met op te merken, dat het niet gemakkelijk, maar wel aantrekkelijk is om enige gedachten te mogen ontvouwen over de toekomst van een politiek in katholieke geest. Wij moeten vermijden weg te mijmeren in een soort idealistische toekomstdromen, die geen stevig verband ebben met de werkelijkheid. Wij weten nu allen wel, dat een oude wereld aan het verdwijnen is en ons een nieuwe te wachten staat, maar dat ijeft ons geen enkele zekerheid wat er komen moet.

Vervolgens schilderde spreker de verschillende typen, die geen hoop meer bezitten en er daardoor toe komen dwang te aanvaarden. Alleen zij, die weten, dat er een rangorde van waarden is, weten te kiezen. Wie met Marx maar één waarde erkent, nl. de stof, en de werkelijkheid van alle waarden ontkent, ook die heeft geen keus meer. Bij deze soorten van bedenkdaagse mensen is de positie dus duidelijk: zij hebben niet meer te kiezen, zij willen dwang, staatsalmacht en dictatuur.

Er is nog een grote groep: zij, die weten, wat ze niet willen en veelal ook niet méér dan dat; zij spreken liever over Westerse beschaving dan over Gods' scheppingsplan. Er zijn vele hoogstaande en nobele mensen onder, die ons zeer na staan, maar hun grondslagen zijn daarom dikwijls vaag, juist om ze breder te maken.

De taak, die voor ons ligt, is zó zwaar en de omstandigheden zijn zó hard, dat alleen een diepe en felle bezieling ons daartegen opgewassen kan maken, bezieling die wij moeten vinden i nde liefde tot God.

Wederopbouw der gemeenschap.

De taak van de staatkunde der toekomst is in enkele woorden gezegd: de wederopbouw van de gemeenschap, waarin een juiste waardenschaal wordt erkend en gezin is de allereerste; aan de hel beleefd. De gemeenschap van het heiligheid en onverbreekbaarheid van het huwelijk mag niet worden getornd. Niet het grote, maar het gave gezin is strijdbaar, daarom moet ook het grote gabf kunnen zijn. De strijd voor het gelin moet zijn de strijd voor het gehalte der gemeenschap: Bloed en bodem kunnen niet de hoogste normen zijn voor een gemeenschap evenmin als de souvereine heerschappij des geestes. De menselijke geest heeft twee vermogen: hij kan kennen en liefhebben. Hij kan het hoogste kennen en liefhebben, de waarheid en de liefde zoals Hij, Die de Waarheid en de Liefde is, ons heeft kenbaar gemaakt.

Die cultuurpolitiek, die dat activiteert, is waard cultuurpolitiek geheten te worden.

Verder is er de gemeenschap van de arbeid. Hier is de rangorde van waarden wel he pijnlijkst verloren gegaan. Niet het product is belangrijk, maar de mens die werkt. Vergroting van welvaart is nobel en noodzakelijk, mits deze mens. Men moet beginnen met de ondernemer te hervormen en niet het bedrijf. De arbeiders hebben, begrijpelijk, hun kracht gezocht in het getal; maar het gaat er niet om hoeveel er strijden, maar waarvoor men strijdt. Als de arbeiders alleen strijden om meer te hebben, staan zij op precies hetzelfde plan als het liberale kapitalisme, dat ook méér wil hebben, nl. méér winst. Anti-kapitalist is voorts niet hij, die door de socialisatie de Staat wil maken ot super-kapitalist, zonder daarbij enig sociaal probleem te hebben opgelost. Antikapitalist is hij, die de te grote macht van het kapitaal wil beperken.

Hierna ging spreker nader in op de gemeenschap der Staten, waarbij hij ook de Uno ter sprake bracht.

Hoe vervullen wij onze taak?

Dan kwam spreker aan de vraag: hoe moeten wij onze taak vervullen bij de Staatkunde der toekomst. Wij moeten werken concreet, doelbewust, overredend en irenisch. Concreet moet het zijn, omdat wij de actuële feiten moeten kennen, wij moeten weten waar het kwaad moet worden aangepakt. Spreker hoopt van harte, dat het aanzien van geleerden, wijsgeren en theologen in onze partij niet zal tanen, maar ook, dat het aantal economen, financiers, statistici, psychologen en empirische sociologen en andere exacte raadgevers en vooral practici bij ons zal stijgen.

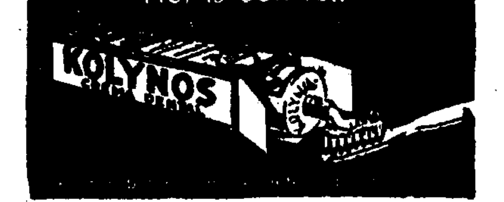
Tenslotte zei spreker: Wij zijn nu eenmaal een vooruitstrevende partij, omdat we een katholieke volkspartij zijn.

Er zijn onder de katholieke Nederlanders ook wel conservatieven; zij wensen meer een behoudende vernieuwing: Ik bedoel hen, die in volstrekte oprechtheid en in onwankelbare trouw aan het beginsel, naar mijn gevoelen, wat kleurenblind zijn bij het bekijken der feiten. Ik respecteer hen ten volle, maar ik ben ook te loyaal democraat dan dat ik zou menen, dat de partij zich zou moeten richten naar de inzichten ener niet zeer grote minderheid.

He moet echter mogelijk zijn binnen de partij misverstanden op te ruimen en temperamentsverschillen vruchtbaar te maken.

Het algemeen belang richtsnoer.

Ons richtsnoer in het staatkundig werk is duidelijk het algemeen belang. Daarom willen wij een staatkunde in katholieke zin bevorderen, omdat geen andere uitkomst brengt. Laten wij dat pogen met de onversaagdheid, bekwaamheid, vasthoudendheid, deemoed en vroomheid, waarvan de Zwijger ons een voorbeeld heeft gegeven, en laten wij met hem vragen, of God ons wil gebruiken als een goed instrument.

Heden overleed in den Heere tot onze groote droefheid onze innig geliefde zuster en tante,

Mej. Eleazara J. Henriquez.

De teraardebestelling zal plaats vinden hedenmiddag 4.30 uur op het r.k. kerkhof aan de Roodeweg.

Sterfhuis Niewindtstraat 15.

Namens de familie
Miguel F. Henriquez.

CURAÇAO

NIEUWE INDUSTRIE.

In de Noordamerikaanse tijdschriften kan men foto's bewonderen van muziekinstrumenten gemaakt van plastic. Wanneer er nog ooit een plastic-fabriek op Curaçao zou worden opgericht, kan men daar een plastic-viool gaan kopen.

ONDERWIJSKRACHTEN.

In de nota op het eindverslag op de begroting wordt een beeld gegeven van de onderwijsbezetting op onze eilanden. Voor hen die hierin belangstelling hebben is dit overzicht de moeite waard, om het eens te bestuderen.

BEZOEK WIM BOS VERSCHUUR.

De Surinamers hier op Curaçao en Aruba hebben een ontvangst programma in elkaar gezet voor de heer Bos Verschuur. Reeds verschillende malen wezen we op de politieke activiteit van de Surinamers hier in dit gebiedsdeel goed geleid zou de politieke actie een belangrijke kunnen zijn, doch het echec van November 1945 toen men niet wilde luisteren en achter een partij zonder programma aanliep was een droevige vertoning. Ook kunnen we ons niet indenken dat de Surinamers van dit gebiedsdeel een figuur als Helman tot vertegenwoordiger in Holland zouden benoemd willen zien. Hier is dat wat neutraal, heet niet meer neutraal.

De figuur van de heer Bos Verschuur is inderdaad een merkwaardige, zijn opsluiting gaf een soort van martelaarskroon, en deed juist zijn populariteit stijgen, zijn richting is niet de onze, reden waarom we ons niet juichend uit kunnen laten over dit bezoek.

Een figuur als Lim A Po op weg naar de conferentie van Philadelphia hebben we daar hij vertegenwoordiger was voor zowel de Surinaamse als de Curaçaose werknemers vele inlichtingen gegeven, hoe jammer dat we nooit enig rapport zagen van die conferentie. Het Statenlid Miranda hebben we zijn ideeën uiteengezet en voor de Surinamers moet het ook interessant zijn deze politieke figuur te horen, doch hetzij niet bij voorbaat een critiekloze verheerlijking, doch een nuttig op de hoogte brengen van hoe alles rijlt en zijt de Surinamers hier op deze eilanden.

BURGERLIJKE STAND.

Stadsdistrict.

Ondertrouwd op Mei.

22 de Jongh, Arturo Bernardo en Maduro, Balkis Regina; 23 Westburg, Charles Henry en Gardner, Vivia Valerie; 27 Evers, Evert Jan en Kuipers, Sijtske; 29 Campos, Luis en Rodriguez, Marcelina; Jacob, Jozef Secundino en Canwood, Blondelle Elnora; Romero, Jesus Maria en Roosberg, Ismelia Florence; Folkers, Frederikus en Stoker, Hinderika Anna; de Bruijn, Willem George en van der Weide, Dorothea Wilhelmina.

Gehuwd op Mei:

24 Bruinstroop, Jan en Hendrikse, Maria Catharina; 27 Van Veen, Nicolaas Jacobus en Prophet, Elsie Estrella Eustaquia; 28 de Jongh, Edgar Enrique en Romijn, Elsia Theresia; Kross, Julius Frederik en Bentura, Lelia Faustina; Bremer, Roland Alfonse en Richardson, Uelet; Martina, Lucio Martir en Damon, Margarita Rafaela; Stasia, Pedro Telmo en Torres, Josefa Maria; 29 Browne, Benjamin Adolphus en Osborne, Edith; Richardson, Osborne Henderson en Ruan, Agatha Laurice.

Overleden op Mei:

22 Bernardina, Godefrido Victoriano 6 m.; 24 Raimundo, Lucita Juanita 18 j.; 21 Lasten, Charles Mathias, echtg. v. Rojer, M. M. I. 68 j.

Tweede district.

Bevallen op Mei:

18 Ostiana, Bernadina de Sena echtg. v. Hinkert, H. M. d; 14 Crispulo, Anastacia Antonia echtg. v. Gijsbertha, J. d; 13 Martina, Petronilia Celestina d; 14 Theodora, Germona Fermilia z; 19 Adamus, Genoveva Eveline echtg. v. Stewart, A. J. d; 16 Juliana, Cecilia Ignacia echtg. v. Offerman, M. z; 17 Anastacia, Helena Telma z; 14 Veersz, Virginia Victoria d; 11 Bonevacia, Victorina Coleta d; 16 Olbino, Petronilia Maria z; 12 Filomena, Hendrika Felecit aechtg. v. Hans, A. A. d; 17 Neuman, Margarita Nestor echtg. v. Inees, E. F. z; 21 Zimmerman, Anecita Maria echtg. v. Conception, E. C. d; 20 Rombley, Rosalie Léontine echtg. v. Lake, J. I. d; 17 Leito, Altagracia Maria echtg. v. Martina, J. A. d; 19 Alejandra, Catalina Virginia echtg. v. Casimiri, R. A. d.

Ondertrouwd op Mei.

21 Candelaria, Erquimidez Marciano en Martha, Adela Albina; 22 Lourens, Simon Isido en Merkies, Felicia Maria; 23 Julianna, Ismael Reinaldo en Wederfoort, Irma Monica.

Overleden op Mei:

18 Nicolina, Julia Poulina 75 j.; 17 Curil, Leonicia Fidelia wed. v. Angelista, J. M. 74 j.; 15 Bonafacia, Martina 73 j.; 21 Alexander, Margaritha Dolores wed. v. Jansen, J. G. 63 j.

Derde district.

Bevallen op April:

29 Lebar, Maria Magdalena echtg. v. Marti, A. E. z; Albertoe, Josefita Maria echtg. v. Lourens, S. J. d; 5 Mei Elisabeth, Claudia echtg. v. Gijsbertha, L. A. z; 26 Maart Lomp, Ines Juliana d; o0 Doran, Nemesia Johanna echtg v. Rifaela, F. D. z; 8 Mei Kwidama, Catharina Isenia echtg. v. Bernardina, E. M. z; 7 Cardozo, Estella Martyr echtg. v. Martha, E. E. d; 2 Koeiman, Felecita Maria d; 9 Angelista, Marita Virginia d; 12 Luciana, Petronilia Catharina echtg. v. Martina, J. C. z; 7 Siliee, Veronica Victoria echtg. v. Josepa, E. C. z; 13 Sophia, Felecita Maria z; Lomp, Estevania echtg. v. Girigori, C. E. d; 16 Angilo, Emilia Felecia echtg. v. Fernando, L. E. z.

Ondertrouwd op Mei.

9 Sambo, Renaldito Reyna en Martina, Modesta Maria; 14 Dorand, Pablo Alberto en Paulo, Mercelita Martir.

Getrouwd op 28 Mei: Sambo, Renaldito Reyna en Martina, Modesta Maria.

Overleden op:

24 Maart Ricardo, Johannes Martis echtg. v. Francisco, E. F. 80 j.; 2 Mei Balootje, Aylin Nicolaas 2 dagen.

ONZE POLITIE.

Geschiedkundig overzicht.

(Uit het ontwerp reorganisatie der Politie in het Staasdeel Curaçao.)

De zorg voor de openbare orde en publieke rust in Curaçao was in de eerste helft der 19e eeuw opgedragen aan een Schout of Commissaris van politie en enkele politiedienaren, bijgestaan door brigades Koloniale marechaussee van het garnizoen en de Schutterij.

In de zestiger jaren besloot Gouverneur Esser de met de politiedienst belaste brigades koloniale marechaussee op Curaçao en onderhorigheden tot een corps te verenigen en onder eenhoofdige leiding te stellen.

Het eenheidscorps bestond uit 121 man, verdeeld in brigades over de zes eilanden.

De betrekkingen van Procureur des Konings en Commissaris van politie werden verenigd.

Een voor die tijden zeer behoorlijke bezoldigingsregeling kreeg haar beslag.

Indien deze organisatie was gehandhaafd en aan de qualiteit vorming van het personeel alle zorg was besteed, zou Curaçao voor vele moeilijkheden op politieel gebied gespaard zijn gebleven.

Dat de Procureur des Konings tevens Commissaris van politie werd, was geen gelukkige greep.

Eerstgenoemde, zelf geen geschoold en ervaren politieman, had zich daardoor te veel bemoeien met technische details, hetgeen nimmer bevorderlijk kan zijn voor een goed functionnerende politiedienst en niet in overeenstemming is met de functie van den Procureur.

Heden ten dage, nu de Procureur-Generaal tevens Hoofd der Politie is, worden nog talrijke rudimenten van vorengenoemde ongewenste combinatie in de Curaçaose wetgeving aangetroffen, welke met de toekomstige reorganisatie der politie zullen moeten verdwijnen.

Nadat omstreeks 1870 de sterkte van het corps marechaussee was teruggelopen tot 81 man, bleek uitbreiding van de politie nodig. Men wilde echter de kosten niet verhogen, integendeel verlagen. De neiging op bezagsapparatuur te bezuinigen vond blijkbaar weerklank in Curaçao en zou later ernstige vormen aannemen.

Teneinde te geraken tot versterking der politie onder gelijktijdige vermindering der kosten kwam in 1873 onder Gouverneur Wagner een nieuwe organisatie tot stand, waarbij de qualiteit der politiedienaren werd opgeofferd aan de quantiteit.

Het corps marechaussee werd teruggebracht tot 61 man en een nieuw corps, de Veldwacht, werd in het leven geroepen, sterk 30 man.

De veldwachters kregen geen ambtsbezoldiging, maar een maandelijkse toelage, welke nog niet de helft bedroeg van de bezoldiging van de laagst bezoldigde marechaussee. Tevens werd bepaald, dat zij nimmer aanspraak op pensioen kregen.

De lijdensgeschiedenis van het corps Veldwacht was begonnen, welke tot op de huidige dag voortduurt, doch met de toekomstige reorganisatie der politie zal moeten eindigen.

Met kleine wijzigingen bleef de organisatie der politie dezelfde tot het jaar 1907, toen wederom uit bezuinigingsoverwegingen het gaenizoen op het eiland Curaçao met de politiedienst in de Kolonie Curaçao werd belast.

De ongeschoolde politie had haar intrede in Curaçao gedaan, zeer ten ongerieve van de bevolking.

Na talrijke klachten over haar optreden werd bij Koninklijk Besluit in 1911 een detachement marechaussee, onder commando van een luitenant en gevormd uit koloniale militairen ter sterkte van 99 man, belast met de politiedienst.

De detachementscommandant werd tevens belast met de opleiding van de militairen voor de politiedienst, volgens regelen door den Procureur-Generaal te stellen.

Indien de koloniale militairen van beter gehalte waren geweest, hun algemene ontwikkeling op hoger peil had gelegen, de sterkte van het garnizoen groot genoeg was gewelst om een ruime keus te doen en kern van geschoold, ervaren politiepersoneel en de nodige bekwame instructeur aanwezig waren geweest, had Curaçao wederom de kans gehad een behoorlijk politie-apparaat te krijgen.

WORDT VERVOLGD.

K.S.C.

Zondag 1 Juni Voetbal.

10 uur: Stormvogels — De Ster; 16 uur: D.B.O. — Neptunus.

Veld Saloma Montanja: Nacional — D.S.C.

Korfbal: Bito Jr. — Bito Sr.

Ingezonden

(buiten verantwoordelijkheid der Redactie)

OCH, HOE JAMMER TOCH!

Hetgeen naar gelezen en gehoord heeft, omtrent de Rustoord-quaestie is zeer jammer.

Het voorstel van den Gouverneur aan de Staten om de leiding van het Krankzinnigengesticht, alsmede het gesticht voor bestuurskinderen aan de zorg der Broeders toe te vertrouwen, is aanbevelingswaardig. Deze Broeders zijn juist de geschikte krachten voor zulk werk.

Al jaren verrichten ze zulk werk in Nederland met veel succes.

Ook hebben ze in Nederland in sommige van hun huizen de zorg van voogdij en verwaarloosde jongens.

Door de komst van deze Broeders zou voor Curaçao op het gebied van verpleging en opvoeding een grote verbetering worden tot stand gebracht.

Het ongeschoolde personeel op Rustoord, dat de naam draagt van oppassers doet zijn best, zeer zeker, maar verplegers kan men hen absoluut niet noemen.

Daar op Curaçao de meeste inwoners Rooms-Katholiek zijn, is het heel best te begrijpen, dat men liever de Broeders boven de leken verkiest.

Natuurlijk niet uitsluitend Broeders, maar ook leken, zouden met de Broeders prettig kunnen samenwerken.

Indien Curaçao nu zo'n goede kans krijgt om deze Broeders te kunnen krijgen, waarom dan zo lang wachten om dit, schone aanbod te aanvaarden?

Wat een grote verbetering zal men op Rustoord krijgen, met welk een liefde en opoffering zullen de zieken verpleegd worden. Och, Staten, laat deze kans voor Curaçao toch niet voorbijgaan!

Laat onze zieken toch niet langer op een goede verzorging wachten!

Laat onze jongens niet langer wachten op een goed opvoedingsgesticht onder leiding van deze biezonder geschikte Broeders, die hun tot goede burgers van Curaçao kunnen maken.

Toont bij deze gelegenheid, dat u de belangen van onze Curaçaose bevolking ter harte gaat.

Mogen spoedig de Broeders hier op Curaçao hun schoon en liefderijk werk beginnen tot welzijn van de Curaçaose bevolking, maar in het biezonder van onze Curaçaose jeugd.

W. A.

GOUVERNEMENT VAN CURAÇAO. DEPARTEMENT SOCIALE- & ECONOMISCHE ZAKEN.

LEVENSMIDDELEN

BESCHIKKING VAN VRIJDAG, den 30sten Mei 1947 No. 924

De Directeur van het Departement Sociale- & Economische Zaken

Gelet op:

Artikel 2 lid 3 van het „Prijsopdrijvings- en Hamsterbesluit 1940" (P.B. 1940 No. 44), bekrachtigd bij Landsverordening van den 21sten Augustus 1942 (P.B. 1942 No. 161) en zooals laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Landsverordening van den 15den Maart 1947 (P.B. 1947 No. 32);

Hiertoe gemachtigd door Zijne Excellentie Gouverneur bij den Gouvernements-beschikking van den 5den Juni 1944 No. 2759;

HEEFT GOED GEVONDEN

I. Als prijs welke „brood" op het eiland Curaçao ten hoogste mag worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

A. IN DEN KLEINHANDEL:

1. Alle soorten broodjes van 120-130 gram (z.g. „Pan-frances, „kleine Kipachi", „Bolchi", „Dompi", enz.) per stuk f. 0.08

2. Alle soorten wittebrood, per 100 gram f. 0.67½

B. IN DEN GROOTHANDEL:

De kortingen, welke door elke bakkerij afzonderlijk bij levering aan wederverkoopers en/of instellingen op 1 Januari 1945 gewoonlijk werden verleend moeten op de onder A genoemde prijzen in dezelfde verhouding in mindering worden gebracht.

II. Te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op den eersten Juni 1947, op welk tijdstip de beschikking van den 24sten Augustus 1946 no. 531 vervalt; dat zij zal worden bekend gemaakt in de Curaçaosche Courant en in de hierna te noemen plaatselijke bladen:

„Amigoe di Curaçao"
„Beurs & Nieuwsberichten"
„Boletin Comercial"
„La Prensa" en
„La Union".

De Directeur voornoemd,
J. H. van Boven.

De Heer en Mevrouw	Mevrouw de Wed.
H. J. Nederhorst-van Zant	**B. F. Mans-van der Hart**
hebben het genoegen U kennis te geven van het voorgenomen huwelijk van hun dochter	heeft het genoegen U kennis te geven van het voorgenomen huwelijk van haar zoon
E L L Y	**VICTOR ALEXANDER**
met den Heer	met Mej.
Victor Alexander Mans,	**Elisabeth Geertruida Nederhorst,**
waarvan de voltrekking zal plaats hebben op Zaterdag 7 Juni 1947 om 12 uur, te Gouda.	waarvan de voltrekking zal plaats hebben op Zaterdag 7 Juni 1947 om 12 uur te Gouda.

Huwelijks inzegening in de H. Janskerk te Gouda om 12.45 n.m. door den Weleerw. Ds. W. J. Lindonk. Receptie van 3 — 5 n.m. in Hotel de Zalm te Gouda.

Tijdelijk adres: van Bevelinghlaan 14, GOUDA. GOUDA, 21 April 1947.

Oude graven van Curacao

De Oudste grafsteen van de begraafplaats van de Protestantse Gemeente op Pietermaai

door

DR. DS. A. J. C. KRAFFT,

Leraar aan de Stuyvesant College

te Willemstad.

Vóór ik iets wil meedelen over de grafsteen van Ds. Ferrarius, wens ik iets van zijn familie en van hemzelf te vertellen. In de zelfde tijd als de Peterszen, woonde er op Curaçao een koopman **Hans** Willemsz van **Kinswilder**, die op 25 Januari 1681 huwde met Geertruida **Kock**. Van Kinswilder was een gefortuneerd man; hij had ook een belangrijke som gelds van zijn oom **Ds. Nicolaas** Verkuyl geërfd en was aangeslagen voor ƒ 3600 te betalen voor de oorlogsschatting van 1713. Hij had niet minder dan elf kinderen.

Het derde kind, **Maria**, geb. 24 December 1683, was gehuwd met luitenant **Veltman**, het zevende kind, **Magthilda** of Machteld, geb. 4 Juni 1690, met **Hendrik de Wit** (volgens de officiele geegvens van Cur. families) het achtste kind, **Elisabeth**, geb. 20 October 1694 met **Vriesenburg**, later met Cony en tenslotte met **Van der Duuge**, het tiende kind, **Geertruida**, geb. 23 Nov. 1698, met kapitein luitenant **Herman Winklaar** en het elfde kind, het jongste, **Clasina**, geb. 11 Juli 1702, met **Ds. Johannes Ferrarius**. Deze predikant heeft in Groningen gestudeerd en is, na zijn studies, op 30 Januari 1727 van uit Texel in een zeilschip naar ons eiland vertrokken. Hij heeft er niet minder dan 47 dagen er over gedaan. Nauwelijks was hij aangekomen of hij hield zijn intreepreek op 23 Maart voor de gemeente, die uit drie honderd leden bestond. Zijn text weten we nog uit een brief, die te vinden is in he oud classicaal Archief van Amsterdam. Hij sprak over Jacobus 1, vers 21: Legt daarom alle vuilheid dus af en alle openbaring van boosheid en neemt met zachtmoedigheid het in U geplante woord aan, dat uwe zielen kan behouden. — Door zijn huwelijk met een Curaçaose was hij geparenteerd met vele families, wat natuurlijk zeer aangenaam was voor zijn moeilijk werk. Hij heeft evenwel zijn roeping slechts kort kunnen vervullen. Noch Ds. Van Dissel, die een mooie studie over de Curaçaose gemeente heeft geschreven, noch Prof. Knappert weten, wanneer precies Ds. Ferrarius is heengegaan. De oude grafsteen kan het ons vertellen. in het oud classicaal Archief van grafstenen.

Op zes en twintigjarige leeftijd was zijn vrouw reeds weduwe. Het aantal predikanten, die in het Fort Amsterdam gestorven zijn, zijn legio. In de pastorie was het zeer ongezond wonen, doch daar viel niet aan te veranderen. De predikant was verplicht in het Fort te wonen, evenals de soldaten en officieren.

Laten we nu zien, wat er te lezen staat, op de grafsteen van Ds. Ferrarius. Op de arduinstenen plaat, die een afmeting heeft van twee bij drie meter en twee dm. dik is, is een medaillon in hoog relief aangebracht met het volgende opschrift:

Hier rust den Eerwaarde Godzalige wel geleerden Heer Johannes Ferrarius in zijn leeve getrouw dienaar van Jesus Christus in deze gemeynte obiit 6 Juny 1728.

Hieronder, in het midden van het medaillon, eveneens in hoog relief het volgende wapen: vier maal doorsneden; hoofdbalk, beladen met een lopende hond en een vliegende adelaar, faas beladen met drie sterren, onderbalk beladen met één ster. Helmteken: een ster met weglating van de helm.

Deze steen is de oudste van het kerkhof der Verenigde Protestantse gemeente op Pietermaai. Deze grote plaat is ongetwijfeld overgebracht van de oude begraafplaats van het „Stene Pad", die te vinden was tegenover de Columbusstraat; dus, waar tegenwoordig het gebouw van de Vrijmetselaars staat. Deze begraafplaats is opgeruimd en 1 December 1820 werd de nieuwe in gebruik genomen. Men mocht de oude stenen meenemen, doch hiervan is niets terecht gekomen dan alleen de steen van Ds. Ferrarius. Bij het bestraten der wegen, bij het aanleggen van kademuren en bij het plempen van het Waaigat aan de kant van Pietermaai werden gretig de mooie grafstenen gebruikt. Wat een waarde voor de historie hierdoor is verdwenen, is niet te zeggen. Jammer, dat de Protestanten en de Katholieken zo weinig voelen voor een goedverzorgde begraafplaats. Dat het wel kan, bewijzen de Joden ons.

De Oudste grafsteen van de begraafplaats van de Protestantse Gemeente op Otrabanda.

De oudste grafsteen van de Protestantse begraafplaats op Otrabanda werd nog niet beschreven door onzen hisoricus N. van Meeteren. Dit heeft zijn reden, want het oudste graf, dat er tegenwoordig is, is van Valentijn afkomstig. Het is te vinden links achteraan bij de linkeringang van het kerkhof. Het vroegere graf, waarin begraven lagen **Hendrik de Wit**, zijn ega **Magthilde van Kinswilder** en familieleden, afstammelingen in vrouwelijke lijn, nl. **Van den Wall Arnemann**, was te vinden in een grafstede met een ringmuur omgeven op de vroegere plantage Zorgvliet op Brakkesmit, die later de naam kreeg van Valentijn, omdat ze bij Valentijn werd samengevoegd. De eigenaar van Valentijn kocht de aangrenzende plantages Zorgvliet en de plantages Ravensteyn of Starckenborg, waardoor Valentijn vergroot werd. De grafstede werd beschouwd te zijn het eigendom van de familie Van den Wall Arnemann en Van den Wall Dovale. Zij stamt af van Rudolf van den Wall Arnemann, luitenant ter zee 2e klasse, geboren te Zutfen, die op 10 Juni 1835 huwde met **Anna Catharina de Wit Cambioso**, afstamelinge van Hendrik de Wit.

De C.P.I.M., die om haar werkzaamheden de grafstede nodig had, besloot, na overleg en goedkeuring van de familie, de grafresten en de grafsteen over te brengen naar de Begraafplaats van de Verenigde Protestantse Gemeente op Otrabanda. Dit graf is een aanwinst voor genoemde begraafplaats. Het is keurig omgeven door een ketting. jammer, dat de steen, wat te hoog is aangebracht, zodat men op een verhoging moet staan om te lezen, wat erop staat. Het ware gewenst een steen aan te brengen met de mededeling, dat het graf in Februari 1943 werd bijgezet. Op de grafsteen staat gegrift:

Hier leyt begraaven den Heer Hendrick de Wit gebooren in Amsterdam den 19 September 1679 en in den Heere ontslapen in Curaçao den 17 February 1739.

Boven deze woorden is in een medaillon vorm aangebracht een wapen, dat we aldus kunnen beschrijven: Doorsneden: I een vliegende arend met twee afgewende koppen; II een keper, vergezeld in het hoofd van twee sterren en in de voet één ster. Helmteken: een ster.

Bij vergelijking van het wapen van Ds. Ferrarius en dat van Hendrik de Wit vinden we typerende overeenkomsten: een vliegende arend, drie sterren en bij beiden hetzelfde helmteken. Ferrarius en De Wit waren zwagers.

De oudste graven van het kerkhof zijn na 1809 ontstaan. Zò kan men lezen op het graf van den enigsten Gouverneur-Generaal van Curaçao:

Albert Kikkert
Geb. den 17 November 1762
in leven
Vice — Admiraal
en
Gouverneur — Generaal
van Curaçao
Overleden
Den 18 December
1819

Hendrik de Wit, Amsterdammer, was een man van aanzien, vandaar, dat hij kon trouwen met een dochter van den rijken koopman Hans Willemsz van Kinswilder, nl. Magthilda, die op Curaçao op 4 Juni 1690 werd geboren. Hij bezat tachtig slaven en moest als familiegeld het hoogste bedrag betalen, dat zeven peso's bedroeg en als oorlogsschatting samen met Kapitein Dirk Jonker zes honderd peso's. Hamelberg vertelt, dat de leden van de burgerij, die in 1718 zitting hadden in de Raad, van hun ambt werden ontheven, omdat Gouverneur Jonathan van Beuningen (1716—1720) het aantal burgers in de Raad te groot vond. Bij stemming kregen zij de meerderheid, wat de heren Bewindhebbers niet gewenst vonden. Voortaan zou de Raad alleen bestaan uit vier Compagniesdienaren en de Kleine Raad uit drie leden. De drie leden waren: Hendrik de Wit, Frederik Eck, die later met **Cornelis Anderman van der Burgh** en **Juan Pedro van Collen** de directie zou voeren en **Balthazar Coymans**. Deze laatste was zo gefortuneerd, dat hij in Cadiz voor een octrooi 200.000 kronen aan den koning van Spanje had betaald. Coymans was Ridder, Heer van Streefkerke en Schepen der stad Amsterdam. De Kleine Raad stond den Directeur ter zijde, alleen ter behandeling van kleinere rechtszaken en niet ter afdoening van aangelegenheden de Compagnie betreffende.

De oudste grafsteen van de begraafplaats van de familie Hellmund, gelegen op de hoek Boerhaave straat en Rode weg.

De begraafplaats van de familie Hellmund, waarin door mij het oudste graf en de oudste grafsteen op Otrabanda werd ontdekt, is te vinden tegenover het huis No. 146 van de Rode weg. Ze wordt aan de Oost- en Zuidkant begrensd door het kerkhof van de Vrijmetselarij. Dit terrein werd gekocht door Gottlob Wilhelm Hellmund, geb. 1802 en gest. 1863, om een grafstede er van te maken voor de familie. Hij woonde er vlakbij op zijn landhuis (Zie: Teenstra: De Nederlandse West-Indische Eilanden). Op deze begraafplaats liggen de grafkelders van de families Hellmund, Krafft, Spencer en Van Lansberge. Sedert de laatste vijftig jaar was de verzorging van dit kerkhof toevertrouwd aan de familie Krafft.

Toen ik voor mijn studies wilde nagaan, welke personen op genoemd terrein begraven zouden liggen, ontdekte ik een grafzerk, die niet tot de familie behoordé. Ik begon te lezen, wat er op stond en herinnerde mij de naam, genoemd door Hamelberg. Het leerzame artikel van Van Meeteren had ik al gelezen, zodat ik kon concluderen, dat dit de oudste grafsteen is van de begraafplaatsen van Otrabanda en dat dit graf het enigste is van alle Directeuren en provisionele Directeuren van 1634 tot ongeveer 1760, die op Curaçao gestorven zijn. Wat een treurig overschot van de vele, die hier stierven en hun leven voor Curaçao hebben opgeofferd!

De gevonden grafzerk, gelegen achter de graftombe van Carlota Victoria Clementia Hellmund- van Lansberge en vóór het graf van mijn geliefde ouders, heeft een lengte van ruim 2 meter en is ruim 1 meter breed. Bovenaan is een medaillon aangebracht met een doodshoofd en gekruiste beenderen. Rondom de schedel is op een lint gegrift: Saligh zijn de dooden, die in den Heere sterven, want ze rusten van haren arbeid. Onderaan werden aangebracht de bekende woorden: Memento mori. Boven de doodskop is een zandloper aangebracht tussen twee verschillende vleugels. Op de zerk leest men verder:

Hier leydt begraaven
De eedele Heer Cornelis A Van der Burgh in syned leven
Commissaris over den treyn
En vivres op Curaçao. Gerust
...... Maart 1732.
Met syne huysvrouw
Vrouwe Mentia Stroek
... T op Curaçao
... Augustus 1720.

Het was tijdens de Directeuren Jonathan van Beuningen (1715—1719) en diens broer Mr. Jan van Beuningen, Heer van Darthuyzen en Vrijheer van Suylenburg, dat **Cornelis Anderman van der Burgh** commissaris over de trein en vivres was. Zijn taak was om voor alle benodigdheden te zorgen, die de Compagniesdienaren behoefden. Na den Gouverneur was hij de eerste man op Curaçao. Aangezien Jonathan van Beuningen bang was, dat hij doodgeschoten zou worden — hij beweerde, dat ze reeds op hem hadden geschoten — zouden de Bewindhebbers een gesloten depeche, waarin stond, wie de opvolgers zouden zijn in geval hij plotseling kwam te sterven. Zijn broer volgde hem op, 8 Juli 1720, maar stierf na twee maanden en tien dagen. De bewuste brief werd geopend, waarin stond, dat ingevalle er een ontijdige vacature in de directie zou ontstaan aan den commissaris over de trein en vivres en de commissaris van den slavenhandel, de directie werd opgedragen. Dientengevolge werden **Cornelis Anderman van der Burgh** en **Juan Pedro van Collen**, de broer van Jeremias en de zoon van den vroegeren Commissaris van de trein en militie, waarnaar hij genoemd was, de **de provisionele Directeuren** van Curaçao. Later kwam er een brief van de Heren X, waarin verzocht werd, het oudste lid van de Raad, Frederick Eck, die reeds vroeger door mij bij Hendrik de Wit werd genoemd, ook in de voorlopige Directie op te nemen.

Van 18 September 1720 tot 29 December 1721 af, heeft dit drietal het bestuur over Curaçao in handen gehad. Jammer genoeg, dat er geen eenheid was onder dit driemaanschap. Disciplinaire straffen voor Van der Burgh opgelegd werden door Van Collen en Eck kwijtgescholden, andersom deed Van der Burgh hetzelfde. Hiervan was het gevolg, dat de Heren X besloten een nieuwen Directeur te benoemen. Jan Noach du Fay, schepen der stad Amsterdam, werd daartoe uitgezonden. Van der Burgh werd later opgevolgd door Juan Pedro van Collen, die samen met hem in de Directie had gezeten.

Van Collen werd zelfs van 1731 tot 16 September 1738 Directeur. Na ruim twee maanden later kwam hij op Curaçao te sterven. De zoon Hendrik van der Burgh was getrolwd met **Anna Constancia Lamont**, dochter van **Isaac Lamont**, die in 1695 commandeur op Bonaire was, later secretaris op Curaçao en daarna commandeur van St. Eustatius en Saba. Hun dochter Mentia (genoemd naar de vrouw van Van der Burgh) Constantia, geb. 27 Mei 1732, was gehuwd met **Claes Schotborgh**.

Door mijn studies van de Curaçaose families kon ik allerlei meedelen, wat Hamelberg niet wist. De functies van de Pieterszen worden nergens genoemd het familieverband van De Wit, Ferraius, Winklaar en Veltman wordt nergens aangegeven, ook niet van Jeremias en Juan Pedro van Collen Junior.

Curaçao was de eerste honderd vijftig jaar één groot gezin, daarom is de studie van de historie van Curaçao zonder kennis van het familieverband een groot gemis.

Het merkwaardige is, dat de vier oudste grafstenen afkomstig zijn van dezelfde tijd. Juan Pedro van Collen Junior heeft ongetwijfeld de familie Pietersz, Ferrarius, De Wit en Van der Burgh gekend.

Moge het meegedeelde de Curaçaoënaars aanvuren om hun kerkhoven goed te blijven onderhouden. Wanneer straks het Museum zal worden opgericht, dan ben ik er van overtuigd, dat er nog vele oude voorwerpen te voorschijn zullen komen, zodat het museum de moeite waard zal zijn te bezichtigen.

